| | |
|---|---|
| Súd: | Okresný súd Komárno |
| Spisová značka: | 8C/650/2015 |
| Identifikačné číslo súdneho spisu: | 4215218820 |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 26. 11. 2018 |
| Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: | JUDr. Ivana Jaďuďová |
| ECLI: | ECLI:SK:OSKN:2018:4215218820.5 |

# ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Komárno sudkyňou JUDr. Ivanou Jaďuďovou v právnej veci žalobcu: C. E., nar. XX.X.XXXX, bytom B. 9, L. X. v konaní zastúpeného Advokátska kancelária JUDr. Ladislav Magyerka, s.r.o., so sídlom Ernestova bašta 2, Nové Zámky, IČO: 36 857 751, proti žalovanému Slovenská republika, v mene ktorej koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné nám. 13, Bratislava, o náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 40.000 € takto

**r o z h o d o l :**

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 6 056,08 € všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Vo zvyšku súd žalobu zamieta.

Žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

**o d ô v o d n e n i e :**

1. Žalobou zo dňa 27.10.2015 súdu doručenou dňa 29.10.2015 sa žalobca orem iného domáhal uloženia povinnosti žalovanému zaplatiť mu sumu 40.000,- € titulom náhrady nemajetkovej ujmy v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. na tom skutkovom základe, že bolo nedôvodne začaté trestné stíhanie a bolo mu nedôvodne uznesením ČVS:ORP-616/OVK-KN-2010 JA zo dňa 23.9.2010 vznesené obvinenie pre pokus zločinu ublíženia na zdraví podľa § 14 ods. 1 k § 20 k § 155 ods. 1 Trestného zákona za prečin výtržníctva v spolupáchateľstve podľa § 20 k § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona a tiež bol uznesením Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 0Tp 504/2010 dňa 26.9.2010 neoprávnene vzatý do väzby, z ktorej bol prepustený až rozhodnutím na hlavnom pojednávaní dňa 27.5.2011. Rozsudkom Okresného súdu Bratislava I. č.k. 2Tv 1/2011-550 zo dňa 16.5.2014, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 3.6.2014 bol oslobodený spod obžaloby. V čase trvania nezákonnej väzby stratil možnosť získať zamestnanie, ktoré by ho bavilo a napĺňalo a teda bol bez príjmu a tak si uplatnil náhradu mzdy vo výške 2508,10 Eur (suma vypočítaná ako minimálna mzda, ktorú mohol zarobiť, ak by nebol vo väzbe a to za mesiace október - december r. 2010 a január - máj roku 2011, t.j. 3 mesiace x 307,70 € a 5 mesiacov x 317 €). Tiež z dôvodu vedenia trestného konania nemohol finančne pomôcť svojim rodičom, ktorí to v tom čase veľmi potrebovali. Obmedzením osobnej slobody bolo zasiahnuté do jeho občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, bol ukrátený o kontakt s priateľmi, rodinou a známymi v dôsledku čoho vzťahy ochladli a bolo ťažké získať späť ich dôveru. Utrpela aj jeho česť a vážnosť v spoločnosti, mal sťažené podmienky v prípade hľadania zamestnania a informácie o ňom sa v meste Nové Zámky rýchlo šírili.

2. Žalovaný s podanou žalobou nesúhlasil. K rozhodnutiu o väzbe uviedol, že pozbavenie osobnej slobody, ktorá je ústavne chránená v čl. 17 Ústavy SR má svoj ústavný rámec a presné pravidlá, a teda je za splnenia určitých predpokladov legitímne. Vzatie do väzby za splnenia jej zákonných predpokladov je ústavou dovoleným prostriedkom dočasného obmedzenia osobných slobôd osoby dôvodne podozrivej a obvinenej zo spáchania trestného činu. Väzba nie je rozhodnutím o vine obvineného, ide o dočasné

obmedzenie vykonávané v nevyhnutnej miere na dosiahnutie jej účelu. Sudca pre prípravné konanie pri vzatí žalobcu do väzby postupoval plne v súlade s príslušnými ustanoveniami trestného poriadku o väzbe a vychádzal zo zisteného skutkového stavu, ktorý odôvodňoval oprávnenosť uvalenia väzby z dôvodov, že tu bola dôvodná obava, že bude pôsobiť na spoluobžalovaných a na dovtedy nevypočutých svedkov, príp. iným spôsobom mariť vyšetrovanie, alebo pokračovať v páchaní násilnej trestnej činnosti. Poukázal na to, že väzba svojim trvaním neprekročila čas nevyhnutne potrebný na vykonanie procesných úkonov, ktorými bol odstránený dôvod väzby. K nezákonnému rozhodnutiu, ktoré žalobca namietal, žalovaný uviedol, že žiadnym spôsobom nedošlo k zrušeniu právoplatného uznesenia o vznesení obvinenia žalobcu. Preto uznesenie vyšetrovateľa zo dňa 23.9.2010 nemožno považovať za nezákonné rozhodnutie v zmysle § 5 a nasl. 514/2003 Z.z., keďže toto nebolo po nadobudnutí právoplatnosti zrušené pre jeho nezákonnosť príslušným orgánom (dozorujúcim prokurátorom) a nespĺňa atribúty nezákonného rozhodnutia ako ich vyžaduje ustanovenie § 6 ods. 1 zákona. Poukázal na to, že odôvodnenie oslobodzujúceho rozsudku zo dňa 16.5.2014 č. 2Tv 1/2011-550 uvádza, že nebolo možné ustáliť, že to bol práve žalobca, kto sa podieľal na útoku voči poškodenému spolu s ďalšími spoluobžalovanými. Uvedený stav ale nezakladá jednoznačný záver o tom, že v čase vznesenia obvinenia neboli splnené podmienky pre vydanie uznesenia o vznesení obvinenia z dôvodu závažného podozrenia zo spáchania trestného činu. Čo sa týka zamestnania žalobcu tento nepreukázal, že by bol v pracovnom pomere a žaloba je postavená na hypotetických úvahách žalobcu o jeho zamestnaní. K nemajetkovej ujme uviedol, že žalobca žiadnym spôsobom nepreukázal v čom mal spočívať prípadný zásah do jeho osobnosti, práv a základných slobôd. Žalobca neuniesol dôkazné bremeno preukázania vzniku samotnej škody a rozsahu škody a predovšetkým príčinnej súvislosti medzi namietanými rozhodnutiami a vznikom deklarovanej škody, resp. nemajetkovej ujmy.

3. Súd prvej inštancie vec prejednal a vo veci rozhodol rozsudkomXC/XXX/XXXX-XX zo dňa 15.3.2017, kedy žalobu v celom rozsahu zamietol. Proti tomuto rozsudku včas podal odvolanie žalobca a Krajský súd v Nitre rozsudkom 8Co/209/2017-121 zo dňa 19.4.2018 v zamietajúcej časti do sumy 5334,80 potvrdil a v časti o náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 40.000 € rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vrátil na ďalšie konanie s tým, že pre úspešné uplatnenie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch je potrebné preukázať existenciu protiprávneho stavu, vznik nemajetkovej ujmy a okolnosti preukazujúce výšku uplatňovanej peňažnej náhrady, neexistenciu zavinenia žalobcu a celkovú primeranosť požadovanej výšky. K vylúčeniu nároku na odškodnenie za väzbu totiž nestačí, že tu bol zákonný dôvod väzby alebo jej trvania, ale treba aby si obvinený sám väzbu zavinil. Uviedol ďalej, že samotná existencia dôvodov pre väzbu bola nedostatočná pre konštatovanie zavinenia žalobcu. Podľa jeho názoru už samotný výkon väzby a povinnosť rešpektovať režim jej výkonu predstavuje zásah do práv fyzickej osoby a spôsobuje dotknutej osobe nepochybne (za 8 mesiacov väzby nemohla nevzniknúť) nemajetkovú ujmu s ňou v príčinnej súvislosti, keď pri dôsledkoch realizácie (obmedzenie na osobnej slobode, vylúčenie z rodinného a spoločenského života, povinnosť strpieť režim a obmedzenia väzby) väzby na výkon práv fyzickej osoby sa potom iná ako peňažná forma - satisfakcia nemajetkovej ujmy nejaví súdu spravodlivým a primeraným zadosťučinením, a preto náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch je opodstatnenou a primeranou požiadavkou odčinenia ujmy, keď z hľadiska primeranosti sa treba zaoberať výškou nemajetkovej ujmy. Konkrétna výška sa preukázať nedá a je potrebné aplikovať ustanovenie § 17 ods. 4 v znení zákona platnom v čase výkonu väzby, keď toto zákonné ustanovenie upravovalo minimálnu výšku nemajetkovej ujmy spôsobenej rozhodnutím o väzbe (§8) a teda pokiaľ by žalobca nepreukázal skutočnosti k výške ním požadovanej nemajetkovej ujmy, prináležala by mu výška nemajetkovej ujmy minimálne vo výške upravenej v tomto zákonnom ustanovení. Viazanosť súdu nižšieho stupňa právnym názorom súd vyššieho stupňa (kasačný princíp) je vykonaním ústavného princípu práva na ochranu a spravodlivý proces, ktorého je integrálnou súčasťou. Nerešpektovanie právneho názoru je porušením základného práva účastníka na súdnu a inú právnu ochranu ( rozhodnutie NS SR 3Cdo 12/2016).

4. Súd vo veci vypočul prednesy splnomocneného zástupcu žalobcu, žalobcu ako aj povereného zamestnanca Ministerstva spravodlivosti SR, oboznámil sa s obsahom listín založených v spise a to uznesením ČVS: ORP-61/OVK-KN-2010 JA zo dňa 23.9.2010, uznesením OPV 241/10-63, uznesením OPP504/2010 zo dňa 26.9.2010, zdôvodnením sťažnosti zo dňa 4.10.2010, rozsudkom Okresného súdu Bratislava I. č. 2Tv 1/2011 zo dňa 16.8.2011, uznesením Krajského súdu Trenčín č. 23Tv/33/2011-350, rozsudkom Okresného súdu Bratislava I. č. 2Tv 1/2011-550 zo dňa 16.5.2014,uplatnením náhrady škody zo dňa 10.11.2014, stanoviskom k žiadosti zo dňa 11.5.2015, lustráciou v Soc. poisťovni na žalobcu, pripojeným spisom OS Bratislava I. č. 2Tv/1/2011, výsluchom svedkov D. E., R. Q., C. E., registrom

trestov na žalobcu a ostatných ku spisu pripojených listín, prečítaním a na základe takto vykonaného dokazovania ustálil nasledovný skutkový a právny stav veci:

5. Počnúc od 1.7.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ktorý nahradil dovtedy platný a účinný právny predpis - Občiansky súdny poriadok.
Podľa čl. 6 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP"), strany sporu majú konaní rovné postavenie spočívajúce v rovnakej miere možností uplatňovať prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem prípadu, ak povaha prejednávanej veci vyžaduje zvýšenú ochranu strany sporu s cieľom vyvažovať prirodzene nerovnovážne postavenie strán sporu.
Podľa čl. 8 CSP, strany sporu sú povinné označiť skutkové tvrdenia dôležité pre rozhodnutie vo veci a podoprieť svoje tvrdenia dôkazmi, a to v súlade s princípom hospodárnosti a podľa pokynov súdu.
Podľa čl. 15 ods. 1 CSP, dôkazy a tvrdenia strán sporu hodnotí súd podľa svojej úvahy v súlade s princípmi, na ktorých spočíva tento zákon.

6. Podľa § 150 ods. 1, 2 CSP strany majú povinnosť pravdivo a úplne uvádzať podstatné a rozhodujúce skutkové tvrdenia týkajúce sa sporu.
Na zistenie podstatných a rozhodujúcich skutočností môže súd strany sporu požiadať o ďalšie skutkové tvrdenia.
Podľa § 149 CSP prostriedkami procesného útoku a prostriedkami procesnej obrany sú najmä skutkové tvrdenia, popretie skutkových tvrdení protistrany, návrhy na vykonanie dôkazov, námietky k návrhom protistrany na vykonanie dôkazov a hmotnoprávne námietky.
Podľa § 151 ods. 1, 2 CSP skutkové tvrdenia strany, ktoré protistrana výslovne nepoprela, sa považujú za nesporné. Ak strana poprie skutkové tvrdenia, ktoré sa týkajú jej konania alebo vnímania, uvedie vlastné tvrdenia o predmetných skutkových okolnostiach, inak je popretie neúčinné.
Podľa § 153 ods. 1 CSP strany sú povinné uplatniť prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany včas. Prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany nie sú uplatnené včas, ak ich strana mohla predložiť skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania.
Podľa § 154 CSP prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany možno uplatniť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí.
Podľa § 186 ods. 2 CSP, súd vychádza zo zhodných tvrdení strán, ak neexistuje dôvodná pochybnosť o ich pravdivosti. Na zmeny v tvrdeniach o skutočnostiach, na ktorých sa strany dohodli, súd neprihliada.
Podľa § 215 ods. 1 CSP, súd rozhodne na základe zisteného skutkového stavu.

7. Ako vyplynulo z pripojeného spisu Okresného súdu Bratislava I. sp. zn. 2Tv/1/2011 a vyšetrovacieho spisu : ČVS: ORP-616/OVK-KN-2010 JA, uznesením sp. zn. ČVS: ORP-616/OVK-KN-2010 JA zo dňa 23.9.2010 bolo v zmysle § 206 ods. 1 Trestného poriadku začaté trestné stíhanie voči I. E., nar. XX.X.XXXX, žalobcovi a G. G., nar. XX.X.XXXX za pokus o spáchanie zločinu ublíženia na zdraví v spolupáchateľstve podľa § 14 ods. 1 k § 20 k § 155 ods. 1 Trestného zákona a za prečin výtržníctvo v spolupáchateľstve podľa § 20 k § 364 ods. 1 písm. a), ods.2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona, lebo na podklade zistených skutočností bol dostatočne odôvodnený záver, že obvinení po predošlej vzájomnej dohode dňa 20.9.2010 v čase okolo 21,00 hod. v T. fyzicky napadli prítomného poškodeného J. E. tým spôsobom, že obv. I. E. udrel viperou do hlavy a povedal, že nesie odkaz, načo poškodený spadol na zem, a potom ho všetci traja obvinení začali biť viperami, obv. I. E. a G. G. do hlavy a obv. C. E. ho bil do nôh, pričom mu boli spôsobené zranenia a práceneschopnosť s primeranou dobou liečenia 20 dní od úrazu. Uznesením Okresného súdu Bratislava I. č. 0Tp 504/2010 zo dňa 26.9.2010 boli obvinení ( aj žalobca) vzatí do väzby a to z dôvodov tzv. kolúznej a preventívnej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b),c) Tr. poriadku, keď osoby ešte ku skutku nevypovedali najmä spôsobom akým sa mali dopustiť predmetného skutku, pripomínajúcim mafiánske praktiky ( maskovaní v kuklách, resp. v kapucni), motiváciou ich konania, ako aj závažným charakterom trestnej činnosti, čo v tomto štádiu odôvodňuje obavu, že by v prípade ponechania na slobode mohli pôsobiť na seba, doposiaľ nevypočutých svedkov. Proti tomuto uzneseniu podal aj žalobca včas sťažnosť, o ktorej rozhodla Vojenská obvodná prokuratúra Bratislava uznesením č.k. OPv 241/10-63 zo dňa 18.10.2010 tak, že podanú sťažnosť podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietla, pretože nebola dôvodná. Dňa 27.5.2011 bol žalobca na hlavnom pojednávaní prepustený z väzby.

8. Dňa 16.8.2011 Okresný súd Bratislava I. vydal rozsudok č.k. 2Tv 1/2011, ktorým uznal obvineného I. E. - brata žalobcu za vinného zo skutku a obžalovaných žalobcu a G. G. spod obžaloby oslobodil

s tým, že na základe vyhodnotenia dokazovania z prípravného konania nemohol jednoznačne a bez rozumných pochybností ustáliť, že to boli práve obžalovaní C. E. a G. G., ktorí sa taktiež podieľali na útoku. Podozrenie z účasti žalobcu na skutku vyplývalo z faktu, že na mieste činu bol nájdený mobilný telefón patriaci jemu a tiež jeden z páchateľov mal povedať „ C., poď už!“
Proti tomuto rozsudku podala odvolanie prokurátorka a Krajský súd v Trenčíne, ktorý Uznesením č.k. 23Tov/33/2011-350 zo dňa 7.2.2012 zrušil podľa § 321 ods. 1 písm. b), d) Trestného poriadku napadnutý rozsudok v celom rozsahu. Krajský súd v Trenčíne okrem iného uviedol, že v osobe žalobcu ide o brata obžalovaného I. E., o ktorého účasti na skutku neboli žiadne pochybnosti a je len logické, že na vykonanie takto naplánovaného útoku voči poškodenému by I. E. predsa neoslovil cudziu osobu.
Dňa 16.5.2014 Okresný súd Bratislava I. vydal (v poradí druhý rozsudok) č.k. 2Tv 1/2011- 550, ktorým uznal obvineného I. E. - brata žalobcu za vinného zo skutku a obžalovaných: žalobcu a G. G. spod obžaloby oslobodil s tým, že obžalovaný žalobca ako aj G. G. neboli jednoznačne a bez rozumných pochybností opoznaní ani poškodeným ani prítomnými svedkami. Tu je potrebné zdôrazniť, že obžalovaný - žalobca bol oslobodený z dôvodu použitia zásady „ in dubio pro reo“, teda v pochybnostiach v prospech obžalovaného. U žalobcu okrem telefónu, ktorého vlastníctvo nepotvrdil ani telefónny operátor neexistuje žiaden priamy, ale ani nepriamy dôkaz o jeho účasti na mieste činu. Tento rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 3.6.2014.

9. Zo žiadosti o odškodnenie za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci zo dňa 10.11.2014 adresovanej Generálnej prokuratúre SR (dňa 13.11.2014 postúpenej Ministerstvu spravodlivosti SR,) vyplýva, že touto si žalobca uplatnil okrem iného aj sumu 40.000,- € (5.000 € za každý mesiac strávený vo väzbe) titulom náhrady nemajetkovej ujmy v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. Ako vyplynulo z vyjadrenia Generálnej prokuratúry, predmetná žiadosť jej bola doručená dňa 12.11.2014.

10. Zo stanoviska žalovaného o výsledku predbežného prerokovania nároku na náhradu škody zo dňa 11.5.2015 vyplýva, že žalobcovi bolo oznámené, že jeho žiadosti o predbežné prerokovanie, ktorá mu bola doručená dňa 20.11.2014, vyhovené nebolo. V oznámení bolo konštatované, že pre možnosť postupu v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. je potrebné splnenie viacerých predpokladov, ktorými sú nezákonné rozhodnutie, resp. nesprávny úradný postup, vznik škody a príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím, resp. nesprávnym úradným postupom a vznikom škody. Keďže zo strany žiadateľa (žalobcu) nebolo preukázané splnenie viacerých predpokladov vzniku nároku na náhradu škody spôsobenej výkonom verejnej moci, najmä nebola preukázaná reálna existencia škody, podaná žiadosť bola vyhodnotená ako nedôvodná.

11. Žalobca dodal, že viedol usporiadaný život pred tým ako bol vzatý do väzby, pracoval na dohodu, žil s priateľkou v podnájme. Väzba, ktorá trvala 8 mesiacov bola umelo naťahovaná, vo väzbe mu robili osobné prehliadky, bol bez elektriny a teplej vody, odlúčený od rodiny a priateľky. Mal 3 mesiace zakázanú komunikáciu s rodinou, bola mu sledovaná pošta. Po návrate sa mu kamaráti obracali chrbtom, pred vzatím do väzby športoval, hral futbal a box a reprezentoval SR. Na polícii bol fyzicky týraný. Rozhodnutia, ktoré uvádzal v žalobe považoval za nezákonné z dôvodu, že sa nedopustil žiadneho trestného činu. Napriek tomu bol vyšetrovaný, pričom vo väzbe strávil 8 mesiacov.

12. Podľa § 1 predmet úpravy zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (v znení platnom do 31.12.2012), tento zákon upravuje
a) zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci,
b) zodpovednosť obce a vyššieho územného celku (ďalej len "územná samospráva") za škodu spôsobenú orgánmi územnej samosprávy pri výkone samosprávy,
c) predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody a právo na regresnú náhradu.

Podľa ust. §-u § 2 zákona č.514/2003 Z.z na účely tohto zákona
a) výkon verejnej moci je rozhodovanie a úradný postup orgánov verejnej moci o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb,
b) orgán verejnej moci je
1. štátny orgán,
2. orgán územnej samosprávy, verejnoprávna inštitúcia, orgán záujmovej samosprávy, fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorým zákon zveril výkon verejnej moci.

Podľa § 3 ods. 1 písm. d/ zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti toho zákona, pri výkone verejnej moci nesprávnym úradným postupom.

Podľa § 4 odsek 1) písmeno a) bod 1. Zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, ak škoda vznikla v občianskom súdnom konaní alebo v trestnom konaní a ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 6 Zák. č. 514/2003 Z.z. ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu.

Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prieťahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb; za nesprávny úradný postup sa nepovažuje postup alebo výsledok postupu Národnej rady Slovenskej republiky pri výkone jej pôsobnosti podľa čl. 86 písm. a) a d) Ústavy Slovenskej republiky a postup alebo výsledok postupu vlády Slovenskej republiky pri výkone jej pôsobnosti podľa čl. 119 písm. b) Ústavy Slovenskej republiky.

Podľa § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z., pri posudzovaní nesprávneho úradného postupu súdu spočívajúceho v porušení povinnosti urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, v nečinnosti pri výkone verejnej moci alebo v zbytočných prieťahoch v konaní možno vychádzať len z výsledkov vybavenia sťažnosti na prieťahy, žiadosti o prešetrenie vybavenia sťažnosti na prieťahy, z právoplatného rozhodnutia vydaného v disciplinárnom konaní, ktorým sa rozhodlo o tom, že sudca sa dopustil disciplinárneho previnenia, ktoré má za následok prieťahy v súdnom konaní, právoplatného rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorým sa rozhodlo, že bolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov alebo z právoplatného rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti, ktorým Ústavný súd Slovenskej republiky konštatoval, že sa porušilo právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov.

Podľa § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len "žiadosť") s príslušným orgánom podľa § 4 a 11.
Podľa § 16 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., zo žiadosti musí byť zrejmé, kto náhradu škody žiada, ktorej veci sa týka, titul, z ktorého sa nároku na náhradu škody domáha, akým spôsobom škoda vznikla a čoho sa poškodený domáha. V žiadosti a pri uplatnení nároku na náhradu škody na súde je poškodený povinný uviesť požadovanú výšku náhrady škody a označiť orgán verejnej moci, ktorý mu škodu spôsobil.
Podľa § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z., ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo uspokojí iba jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti alebo ak príslušný orgán písomne oznámi poškodenému, že neuspokojí jeho nárok na náhradu škody, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde. Pri uplatnení nároku na súde môže poškodený požadovať úhradu len v rozsahu nároku, ktorý bol predbežne prerokovaný, a z titulu, ktorý bol predbežne prerokovaný. Ak súd rozhodnutím o náhrade škody prizná poškodenému aj úrok z omeškania, lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody, alebo uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovania nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr.

Podľa § 17 odsek 1), 2), 3) 4) zák. číslo 514/2003 Z. z. uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.
V prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosť učinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.
Výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2) sa určuje s prihliadnutím najmä na:
a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje,
b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo,
c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote,
d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

Výška nemajetkovej ujmy spôsobenej rozhodnutím uvedeným v § 7 a 8 je najmenej jedna tridsatina primeranej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky za predchádzajúci kalendárny rok, a to za každý, aj začatý deň pozbavenia osobnej slobody.

13. Skutkový stav týkajúci sa trestného konania voči žalobcovi je nesporný. Spornými skutočnosťami sú jednak okolnosti týkajúce sa vzniku škody, určenia (označenia) nezákonného rozhodnutia alebo nesprávneho úradného postupu, príčinnej súvislosti medzi porušením povinnosti a vznikom škody a následným vznikom zodpovednosti za spôsobenú škodu, ako aj okolnosti týkajúce sa určenia pasívnej legitimácie žalovaného.
Žalobca preukázal, že so žiadosťou o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody sa obrátil na Ministerstvo spravodlivosti SR.

14. V danej veci je predmetom konania náhrada škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom v zmysle zákona číslo 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu pri výkone verejnej moci. Tento zákon zakladá objektívnu zodpovednosť štátu (bez ohľadu na zavinenie), ktorej sa nemôže štát zbaviť. Neposudzuje sa teda správnosť rozhodnutia jeho orgánu z hľadiska, či pri rozhodovaní porušil právnu povinnosť a škodu zavinil. Rozhodujúcim kritériom zákonnosti konania vedeného orgánom verejnej moci je výsledok tohto konania. V súlade s ustálenou súdnou praxou zodpovedá štát aj za škodu spôsobenú začatím (vedením) trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsudzujúcim rozhodnutím trestného súdu. Táto zásada bola vyjadrená už vo viacerých rozhodnutia, ktoré sa týkali náhrady škody spôsobenej štátnym orgánom a rozhodovanie súdov sa ustálilo na názore, že ten, proti komu bolo trestné stíhanie zastavené, alebo ten, kto bol oslobodený spod obžaloby, má zásadne právo na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia (R 35/1991). Takéto právo má aj vtedy, ak v s súvislosti s rozhodnutím orgánu činného v trestnom konaní, ktoré nie je v súlade so zákonom, vynaložil náklady na trovy nutnej obhajoby (r 70/1994).

15. Podstata nároku na náhradu škody sa totiž v tomto prípade neviaže na (ne)správnosť postupu orgánov činných v trestnom konaní pri začatí trestného stíhania, ale na samotný výsledok trestného stíhania (rozsudok NS SR z 30. 03. 2011 sp.zn. 3Cdo 194/2010).V danom prípade došlo ku škode žalobcu v trestnom konaní za situácie, že žalobcovi bolo vznesené obvinenie, pričom v konečnom dôsledku bol súdom spod obžaloby právoplatne oslobodený. Žalobca, ako poškodený v tomto prípade, nie je povinný preukazovať, že orgán verejnej moci nepostupoval v súlade so zákonom, pre toto konštatovanie postačuje skutočnosť, že bol spod obžaloby oslobodený. Súdna prax ustálila, že ten, proti komu bolo trestné stíhanie zastavené, alebo ten, kto bol spod obžaloby oslobodený, má pri splnení ďalších zákonných predpokladov, zásadne právo na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia. Neposudzuje sa teda správnosť rozhodnutia orgánu štátu z hľadiska, či pri rozhodovaní porušil právnu povinnosť a škodu zavinil, ale rozhodujúcim kritériom zákonnosti konania vedeného orgánom verejnej moci je výsledok tohto konania. . Vzhľadom k tomu, že v danom prípade žalobca bol právoplatne oslobodený spod obžaloby prokurátora, preukázal existenciu škody, ktorá mu vznikla v trestnom konaní, jeho nárok bol predbežným prerokovaním zo strany žalovaného odmietnutý.

16. Náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch je opodstatnenou a primeranou požiadavkou odčinenia ujmy, keď z hľadiska primeranosti sa treba zaoberať výškou nemajetkovej ujmy.

Svedkyňa C. E. - matka žalobcu uviedla, že syn neprišiel celú noc domov, nevedela si predstaviť kde je. Nemali s ním žiadny styk, na návštevy nemohli chodiť, až niekedy v januári, keď ho uvidela veľmi plakal. Chodila za ním ona, manžel aj priateľka D., ktorá je ňou aj v súčasnosti. Keď sa vrátil domov

bol zmenený, nechcel poriadne jesť, bol hladný, schudnutý. Kamaráti sa k nemu nehlásili, len sused R.. Žalobca mal zo všetkého strach, cítil sa neistý, nechcel chodiť von, do práce, chcel byť doma. Pred väzbou ako aj po väzbe býval žalobca s nimi, vzťahy medzi nimi sa nezmenili len nie je taký spontánny ako pred tým, od februára 2018 pracuje vo Švajčiarsku.

Svedok R. Q. uviedol, že žalobcu pozná 20 rokov, boli susedia, po vrátení sa z väzby už nebol taký ako pred tým, stránil sa ľudí, bol utiahnutý, nechcel chodiť von, prestal robiť šport, mal strach, potom sa stretávali len sporadicky. Kamaráti sa mu obracali chrbtom, aby sa do niečoho nenamočili, on sa mu snažil pomôcť.

Svedkyňa D. E. uviedla, že je priateľkou žalobcu od r. 2008. Ona je učiteľka a zrútila sa z toho čo sa stalo. Trvalo 3-4 mesiace, keď ho mohli ísť pozrieť, poslať listy, telefonovať. Keď ho prvý krát uvidela bol schudnutý a rozplakal sa. Keď sa vrátil z väzby nechcel chodiť do spoločnosti, za kamarátmi, zvykol kričať zo sna. Je zmenený, už to nie je ako bolo pred tým, ale ona ho má rada. Inak sa správa ku nej, k rodičom. Dodala, že pozná aj jeho brata I. ale nevedela sa vyjadriť či priatelia žalobcu poznali aj jeho brata.

17. Tvrdenia žalobcu o tom, že pokiaľ by nebol vzatý do väzby, mohol sa v krátkom čase zamestnať, nemajú žiaden základ vo vykonanom dokazovaní a sú len nepodloženými úvahami, dokonca žalobca bol nezamestnaný v čase, kedy bol vzatý do väzby, tak ako to vyplýva aj zo zápisníc z jeho výsluchu. Od 27.11.2009 do 27.9.2010 (deň po vzatí do väzby) má síce evidenciu ako zamestnanec - dohodár. Zamestnal sa v mesiaci október 2011, čo vyplýva z lustrácie jeho zamestnaní v SP.

18. Žalobca pred vzatím do väzby bol síce bezúhonný, avšak Okresným súdom Nové Zámky bol rozsudkom zo dňa 17.10.2016 (3T 42/15) odsúdený a taktiež Okresným súdom Nové Zámky bol odsúdený rozsudkom zo dňa 8.3.2017 (3T 143/16) za tie isté násilné trestné činy - a to ublíženia na zdraví.

19. Žalobca bol vo väzbe od 26.9.2010 do 27.5.2011, priemeraná nominálna mesačná mzda zamestnanca v hospodárstve SR bola v roku 2009 vo výške 744,50 Eur, teda 1/30 predstavuje sumu 24,82 Eur. Žalobca bol vo väzbe 244 dní. Súd s prihliadnutím na ust. § 17 ods. 4 zák. č. 514/2003 Z.z. (účinného v čase, keď bol vzatý do väzby) priznal žalobcovi právo na zaplatenie nemajetkovej ujmy vo výške 6056,08 eur, zodpovedajúcej sume 24,82 eur za 1 deň väzby (244 x 24,82= 6056,08 eur). Žalobca pracoval len na dohodu, hoci pri výsluchoch uvádzal, že je nezamestnaný.
Jeho najbližšia rodina - matka, priateľka ho podržali, ich vzťah k žalobcovi sa nezmenil, vždy mu verili. Aj sused svoj postoj k nemu nezmenil.
Súd teda s prihliadnutím k osobe žalobcu, jeho doterajší život a závažnosť následkov, ktoré vznikli žalobcovi v súkromnom živote rozhodol o výške nemajetkovej ujmy za väzbu tak, ako je hore uvedené. Vo zvyšnej časti nemajetkovej ujmy súd žalobu zamietol. Žalobca počas konania nepreukázal, že by po prepustení z väzby došlo k zníženiu jeho dôstojnosti a vážnosti v spoločnosti v značnej miere. Z výpovede žalobcu ako aj svedkov vyplynulo, že rodina mu vždy verila a ich vzájomné vzťahy táto nepríjemná udalosť len upevnila. Súd poznamenáva, že aj brat žalobcu I. spolu s G. G. bol taktiež vo väzbe presne z toho dôvodu ako žalobca, nakoniec odsúdený bol brat žalobcu I., právoplatne dňom 3.6.2014.
Žalobca tiež nevedel preukázať, že by ho potencionálni zamestnávatelia odmietli zamestnať z dôvodu, že bol vo väzbe. Z uvedeného následne súd nemohol vyvodiť záver, že by v prípade žalobcu došlo k zníženiu jeho dôstojnosti a vážnosti v oblasti rodinnej, alebo pracovnej, resp. spoločenskej.
Priznanú výšku náhrady nemajetkovej ujmy súd považoval za primeranú, s prihliadnutím na okolnosti prípadu ako aj preukázaný zásah do osobnostnej sféry žalobcu.
Následky zásahu do jeho osobnostných práva sa v ďalšom období nezhoršovali, postupne si našiel prácu, situácia v rodine bola dobrá, pretože jeho najbližší mu vždy verili, ich vzájomný vzťah sa nezmenil. Pri rozhodovaní o nemajetkovej ujme je potrebné tiež prihliadnuť k dôležitej skutočnosti, že štát prostredníctvom orgánov činných v trestnom konaní musí zabezpečovať ochranu občanov pred páchateľmi trestných činov. Je potrebné súhlasiť s tým, že trestné stíhanie fyzickej osoby, zvlášť keď bola obvinená zo závažného trestného činu a bola v priebehu trestného konania vzatá do väzby, prestavuje závažný zásah do osobnostných práv fyzickej osoby. Ak však postupujú orgány činné v trestnom konaní v medziach zákona, ktorý konanie upravuje, nemožno takýto zásah považovať za neoprávnený. Ide tu práve o situáciu, kedy nad individuálnymi záujmami fyzickej osoby, do ktorých osobnostných

práv je trestným stíhaním zasahované, prevláda uvedený závažnejší, významnejší a vyšší verejný záujem na tom, aby trestné činy boli náležite zistené a ich páchatelia potrestaní. Neoprávnenosť zásahu sama o sebe nezakladá ani okolnosť, že neskôr bolo trestné stíhanie zastavené. Zastavenie trestného stíhania neznamená, že neexistovali podmienky pre vznesenie obvinenia a podozrenie, že k páchaniu trestného činu došlo. Konanie orgánov činných v trestnom konaní je potrebné považovať za výkon práv a povinností stanovených zákonom, ktorý vylučuje neoprávnenosť zásahu. Súd navyše v civilnom konaní nie je oprávnený preskúmavať postup orgánov činných v trestnom konaní z hľadiska účelnosti a rýchlosti vykonávaných úkonov, na to nemá právomoc. Miesto trvalého bydliska žalobcu (Nové Zámky) treba pokladať za osídlenia s väčším počtom obyvateľov, kde sa obyvatelia ani nemusia poznať a dopad trestného stíhania i väzby je v osobnostnej sfére poškodeného a jeho príbuzných nepochybne menší, než v osídleniach s menším počtom obyvateľov.
Súd berúc do úvahy okolnosti tohto prípadu, osobu žalobcu, brata žalobcu, ako aj následky, ku ktorým došlo v súvislosti s väzbou i samotným trestným stíhaním v osobnostnej sfére žalobcu, dospel k záveru, že priznaná náhrada predstavuje primeranú materiálnu satisfakciu.
Súd poukazuje na to, že náhrada nemajetkovej ujmy plní satisfakčnú funkciu, to znamená, že predstavuje satisfakciu za obmedzenie osobnej slobody, poškodenie občianskej cti, dôstojnosti. Priznaním náhrady nemajetkovej ujmy je sledované jej vyváženie a zmiernenie nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom.

20. Podľa ustanovenia § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Podľa ustanovenia § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

21. O trovách konania súd rozhodol v zmysle ustanovenia § 255 ods. 2 CSP, žalobca mal vo veci úspech len čiastočný, preto súd žiadnej zo strán náhradu trov konania nepriznal. O výške náhrady trov konania už nie je potrebné rozhodnúť.

**Poučenie:**

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu - Okresný súd Komárno, Pohraničná 6, 945 01 Komárno - na Krajský súd v Nitre.
V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).
Odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.
Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.
Ak povinný dobrovoľne nesplní čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného právneho predpisu.